

ADVERBIALER - SPROGVIDENSKABENS ADOPTIVBØRN

af Hans Götzsche (Göteborgs Universitet)

Adverbier og adverbialer er traditionelt blevet behandlet som en skraldebøtte for hvad man ikke har kunnet indordne under højere syntaktiske principper, men en vis nyere dansk interesse har dog kunnet spores (jf. fx Andersen 1987).

Jeg har tidligere (jf. Götzsche 1991 a & b) foreslået, at de såkaldte verbalpartikler som indgår i en fast ordforbindelse med bestemte verber analyseres som hvad jeg kalder **kombinatoriske adverbialer** (va), og jeg vil nu foreslå, at sætningens øvrige adverbialer inddeles i kategorierne **negerende** (na), **kvalificerende/kvantificerende** (qa), **relativerende** (ra) og **alment specificerende** adverbialer (pa). Udgangspunktet er de forskellige begrebs- og mængdelogiske funktioner som adverbialerne har når de forekommer som specifikationer af verberne og det er muligt at dette kan vises at have en vis sammenhæng med deres indplacering i danske (og nordiske) sætningers topologiske struktur.

Adverbialers funktioner

Adverbialer er ifølge traditionen sætningsled, men der er som bekendt forskellige opfattelser af hvad sådanne led egentlig er for noget og ligeledes af hvad der karakteriserer adverbialer. I denne sammenhæng går jeg ud fra en forståelse af sætningsled som manifestationer af begreber, og jeg går tillige ud fra at leddene indgår i bestemte relationer til hinanden, specificerer hinanden og hver for sig kan være mere eller mindre specificerede (jf. Götzsche udk. a & udk. b). Man kan således sige, at adverbialer (advl) specificerer verber og at den mest prominente gruppe af ord som kan fungere som advl er adverbierne (der både alene og (som led) kun kan være advl'er), og dette indgår (med den omvendte slutningsfølge) i den traditionelle redegørelse når man siger at adverbier 'lægger sig til verber'. Spørgsmålet er så hvad der ligger i forestillingen om **specifikation**, men foreløbigt og mere uformelt kan man sige, at funktionen tilføjer yderligere information til begrebet, og altså at advl'er giver de oplysninger om verbalbegrebet som sprogbrugeren anser for

relevante i den pågældende sætning.

I almindelighed er advl'er strøet ud over sætningen og overholder heller ikke altid påbudet om placering på de tildelte pladser i Diderichsens skema. Således er de nogenlunde samlede i:

- (1) Peter har vel ikke taget cyklen ned i kælderen i dag
s v a a iv o a a----- a----

men i (2) finder vi et advl mellem det infinitte verbal (iv) og objektet (o):

- (2) Peter har virkelig holdt af Pia i flere år
s v a iv a o a-----

hvis ellers analysen accepteres, og i (3) har et advl lagt sig mellem dativobjektet (do) og o (hvis også denne analyse accepteres):

- (3) Peter har sat sig for at arbejde i dag
s v iv do a o----- a----

I talesprog kan advl'er som bekendt udvise endnu mere anarkistiske tilbøjeligheder, og problemet består i at forsøge at redegøre for hvilke regler der tilsyneladende findes for advl'ers opførsel og for hvorfor disse regler i visse tilfælde brydes.

John Edelsgaard Andersen (JEA) har (1987) nogle forslag til forståelse af advl'erne, han kalder sætningsadvl'erne for "refleksions-adverbialer" og teoretisk bestemmer han dem som pragmatiske udtryk for sprogbrugers holdning til det øvrige udsagn. Som en konsekvens heraf inddeler han dem i fire typer med udgangspunkt i hvilken psykologisk tilstand sprogbrugeren kan antages at have ved anvendelsen (fx "vurdering", "engagement") og han betegner advl'er i denne funktion som "...ikke prædikater, men operatorer". Heroverfor mener jeg, at alle syntaktiske fænomener skal underlægges en pragmatisk synsvinkel, alt hvad der forekommer i sætninger bruges jo af sprogbrugeren til et eller andet, og jeg mener

ikke at fremhævelse af bestemte elementer som specielt pragmatiske kan bruges som grundlag for en klassificering.

En anden fremgangsmåde illustreres af Lisa Holm (1991) der skelner mellem "satsadverbial" (med nogle underkategorier) og "sättsadverbial". Det første "fungerar som bestämning till en hel sats" mens det andet "fungerar som bestämning i verbfrasen. Det anger på vilket sätt verbhandlingen går till". Bortset fra at hun tilføjer en semantisk bestemt kategori "avseendeadverbial" er analysen interessant ved at den opfatter kategorierne som bestemmende for rækkefølgen, men problemet er sammenblandingen af kriterier for kategoriseringen, således position i sætningen ("satsadverbial"), verbalsemantik ("sättsadverbial") og pragmatisk semantik ("avseendeadverbial"), og det eneste der indfører en generel teoretisk distinktion er angivelsen af omfanget som kriterium ('bestemmelse af henholdsvis sætning og verbalfrase'), men da verbet i almindelighed må siges 'bestemme' hele sætningen er det lidt uklart hvorledes funktionerne er adskilt.

Jeg er imidlertid enig med både Lisa Holm og JEA om, at advl'ers funktioner handler om omfang (JEA bruger termen "skopus" for at forklare advl'ers "operator"-funktion), blot vil jeg foretrække en form for 'begrebslogisk' analyse af advl'ernes syntaks. De grundlæggende teoretiske begreber er **relation** og **specifikation** (jf. ovenfor), og hvis vi igen tager (1) kan man rimeligvis sige at alle advl'er på en eller anden måde specificerer verbalet, men at de indbyrdes forhold vedrørende afhængighed og omfang gør deres funktioner forskellige. Man kan således foretage følgende særmarkering af kategorierne:

(1a) Peter har vel ikke taget cyklen ned i kælderen i dag
s v qa na iv o ra pa----- pa----

og så forsøge at beskrive dem ved hjælp af specifikationsomfang. Den mest ydmyge kategori er **pa** der blot specificerer verbalbegrebet (her primært udtrykt i **iv**) som kun et delområde af sine mulige anvendelser, og sådanne kan tilføjes i et næsten uendeligt antal afhængigt af hvad der er situationelt eller kontekstuel relevant. Da denne kategoris eneste funktion er at tilføje mere information vil jeg (foreløbigt)

blot kalde den **alment specificerende adverbial**.

I nær sammenhæng med dette finder vi **ra** hvis (begrebslige) opgave er at angive hvilken relation der evt. kan siges at foreligge mellem **pa** (som begreb betragtet) og verbalbegrebet. Ud fra en anskuelighedsbetragtning er det tydeligt nok at der findes en rumlig bevægelsesrelation som kan betegnes med **ned**, men det er ikke det der tænkes på her. Derimod er det den begrebslige bestemmelse af forholdet mellem verbet **tage**, der jo kan betyde flere ting, og fraserne *i kælderen* og *i dag*. Når der er tale om *kælderen* er det klart at den er **nede**, og **ned** er derfor et overflødigt udtryk, men vi udelader det sjældent, måske pga. rumlige henvisningers fikserede udtryksformer. Hvis vi havde talt om *skuret* ville en relationsspecifikation havde været mere nødvendig, og ifald der blot havde stået *...taget (cyklen) ned i dag* er **ra** uundværlig for at udtrykke meningen. Dette advl vil jeg som følge af det foregående kalde **relativerende adverbial**, og det er karakteristisk ved at det i svensk normalt står foran objektet som i (3):

(3) Peter har väl inte satt ned cykeln i källaren idag
s v qa na iv ra o pa----- pa--

hvilket det også kan gøre i særlige tilfælde i dansk. Desuden kan det levere materiale til kategorien **va**, som jeg som ovenfor nævnt tidligere har behandlet.

Va er karakteristisk ved at der er en absolut forekomstsammenhæng mellem et bestemt verbum og et (ell. flere) bestemte ord der fungerer som advl, eller hvad man kan kalde en morfematisk forbindelse hvilket motiverer betegnelsen **kombinatorisk adverbial**. Normalt indebærer brugen af verbum og advl at det begrebslige indhold af både verbum og advl modificeres, dvs. at der abstraheres fra et mere grundlæggende begrebsindhold, at begreberne tillægges en delvis ny betydning og at de derefter kan henvise til noget som de ellers ikke kunne bruges som betegnelse på. Det er vel dette som er grundlaget for en specialbehandling af dem i svensk (og dansk) grammatik som 'verbalpartikler' og for den kendte sammenhæng mellem dem og verbale derivativer med tilsvarende præfikser. Problemstillingen illustreres af (2):

(2a) Peter har virkelig holdt af Pia i flere år
s v qa iv va o pa-----

hvor en variation over temaet *holde af* medfører fx:

(4) Peter var virkelig afholdt
s v qa sp

(sp for subjeksprædikat) og

(5) Peter afholdt et stort selskab
s v o -----

I alle tilfælde har ordet *holde* mistet en større eller mindre del af sin oprindelige betydning og de semantiske forskydninger kan medføre et fuldstændigt brud som i (5), men jeg ser ingen grund til, således som 'verbalpartikelhypotesen' forudsætter, at sløjfe distinktionen mellem på den ene side et afledt ord (fx *afholde*) der kan fungere som et enkelt led, og på den anden side ordforbindelser der trods deres indbyrdes sammenhæng stadig fungerer som flere led.

Blandt Final-advl'erne (va, ra, pa) kan der med denne analytiske fremgangsmåde opstå et teoretisk problem ved analysen af sætninger som:

(6) Peter drak glasset ud...
s v o ra

(7) Peter slog hunden ihjel
s v o ra

hvis man vil opfatte *ud* og *ihjel* som ra og der ikke er noget pa som relativere af ra. Den spontane begrundelse for analysen er de karakteristiske træk ved ordene at de ikke kan skilles fra o ved et indskudt pa (man kan således næppe sige *P. slog hunden i dag ihjel*) og at de i svensk i modsvarende sætninger kan stilles foran o (fx *han drack ur glaset*, jf. Laureys 1991), men som bekendt er karakteristika

ikke det samme som kriterier, og kriteriet var at ra skulle relativere pa. Hvis man imidlertid går ud fra det almene pragmatiske princip at ingen sætninger kan ses isolerede, kan man sige, at *drikke ud* underforstår eller forudsætter at noget drikkes af glasset fx mælk, og at det derfor af kontekst eller situation skal fremgå fx at *Peter drak mælken ud af glasset*, så opfyldes kriteriet for den anførte analyse. Det er straks lidt sværere med *ihjel*, men med baggrund i den kendte etymologi til ordet kan man vel sige, at det er en oprindelig 'præpositionsforbindelse' der har fungeret som pa, men så gennem delvis betydningssvækkelse har skiftet syntaktisk kategori til ra og semantisk 'indeholder sit eget pa'.

Hvis vi ser på Central-advl'erne finder vi den typiske forskel mellem frie advl'er, som alternativt kan placeres i Centralfeltet og Finalfeltet, og faste Central-advl'er som kun kan stå her. Efter den her anvendte teori er det kun (en bestemt type) pa som kan 'flyttes' og det vil i så fald komme til at stå først af Central-advl'erne som fx i:

(2b) Peter har i flere år virkelig holdt af Pia
s v pa----- qa iv va o

Efter et evt. 'opflyttet' pa kommer så qa der har den mest drastiske funktion af de 'normale' advl'er og som i en vis udstrækning falder sammen med hvad JEA kalder "refleksions-adverbialer". I en vis forstand mener jeg at han har ret når han kalder dem "operatorer", men jeg vil inden for denne teori beskrive det på den måde, at mens de andre advl'er specificerer verbalet så forholder det sig for qa således at det er verbet der specificerer adverbialet. Qa har altså et større logisk omfang end verbalet, og det er måske derfor at et qa kan fungere som sætningsfragment i en samtale. *Virkelig* i (2b) kan normalt kun være spørgende, men vi kan jo godt som samtalemærker med forskellig funktion stå og sige *jo, nemlig, gerne, heldigvis, sikkert, forhåbentlig* osv. imellem vor talende modparts replikker uden at det virker underligt, mens det er lidt vanskeligere med andre advl'er. Det er muligvis også derfor at qa'er ikke kan negeres, ikke som JEA mener pga. at det 'pragmatiske-semantiske' indhold af disse advl'er, men fordi qa'er og negationer har vidt forskellige funktioner. Det er således muligt at sige:

(8) Peter har ikke holdt af Pia længe
s v na iv va o pa

(9) Peter har formodentlig ikke holdt af Pia længe
s v qa na iv va o pa

men ikke:

(10) *Peter har ikke formodentlig holdt af Pia længe
s v qa----- iv va o pa

fordi negations-adverbier i almindelighed kun kan specificere verbaler, og kun i kunstsprog som symbolsk logik og matematik kan specificere andre konstituenten i form af tekniske termer, mens det er verbalet der specificerer qa. I (9) er forholdet altså ifølge denne teori det at *formodentlig* mht. omfangslogisk status er mere omfattende end verbalet selv, verbet *holdt* (af) specificerer *formodentlig*, og at negationen *ikke* derefter specificerer (ikke qa, men) verbalet, dvs. at den specificerer hele verbalfrasen inklusive dens yderste bestemmelse som er qa. Når (10) ikke kan lade sig gøre er det fordi qa kun kan blive specificeret af verbalet mens na kun kan specificere verbalet, og qa altså kun kan negeres via verbalet og ikke isoleret som led. Det sidste adlv na har så den funktion at negere verbalet hvilket uformelt formuleret vil sige at det har til opgave at udtrykke hvad der netop ikke kan siges om subjektet med alle de detaljer som sætningen kan rumme. Negationer har således ikke i naturligt sprog nogen 'operator-funktion' der angiver hele komplementærmængden af sætningens information. Hvis dette var tilfældet ville de fleste af vore nægtende sætninger være fuldstændigt intetsigende idet mængden af information i komplementærmængden af en bestemt sætning som (1) er (næsten) uendelig. Derimod angiver en nægtende sætning det komplementære af hvad der kunne have været sagt, men under de givne vilkår inden for de givne rammer alligevel ikke kan siges, hvilket er noget helt andet.

En formal formulering af adverbialers funktioner

Man kan have forskellige former for motivation for at ville formalisere teoretiske

modeller: præcision, maskinvenlighed eller æstetiske ønsker, og i almindelighed er jeg skeptisk over for formalismers anvendelighed til beskrivelse af naturlige sprog. Men bl.a. konstituentsemantik mener jeg med fordel kan underlægges en formal analyse, idet jeg tror at der ganske vist er næsten konsekvent uklarhed i den måde vi bruger vores ord og begreber på når vi henviser til noget, det er en dynamisk faktor i sproget, men at der på den anden side er stor klarhed over efter hvilke 'regler' vi sætter leddene sammen i sætninger.

Hvis man således går ud fra en opfattelse af at konstituenten er manifestation af begreber, og altså omvendt at konstituenters semantik er 'indholdet' i deres begreber, så kan man sige at betydningen af et begreb er den mængde (ell. klasse) der etableres ved den (evt. gentagne) referentielle applikation af begrebet (jf. Götzsche 1991c p.79; mængder opfattes her som mentale entiteter, ikke som 'samlinger' ell.lign.). Man kan på denne måde betragte betydningen af konstituenten z som 'indholdet' af begrebet Z, hvilket videre angives som mængden der opstår gennem anvendelsen af Z dvs. $\{Z1...Zn\}$. Hvis man derefter går ud fra at det syntaktisk teoretiske begreb specificering, som er brugt ovenfor til at forklare sammenhængen mellem forskellige adlv'er, kan præciseres ved en prædikatslogisk notation af typen $p(x)$, dvs. at p gælder for x, med begrebs- og konstituentsymboler så kan man notere de indbyrdes forhold mellem adlv'erne. At et begreb Y specificerer et begreb Z kan noteres $Z(Y)$ (en specificering er altså her i begrebslogisk forstand det modsatte af en prædikation; en teoretisk og teknisk argumentation for dette synspunkt vil blive fremlagt i anden sammenhæng), og dette nye specificerede begrebs betydning kan noteres $\{Z(Y)\}$ hvis man ser bort fra pluraliteten af applikationer. I forlængelse heraf kan den af y specificerede konstituent z noteres $z(y)$ og betydningen heraf $\{z(y)\}$.

Overføres dette på adlv'erne får vi specificeringsrækken: $v(pa)$, $v(pa(ra))$, $v1(va)$, $qa(v)$, $\sim v(v(na))$; hvor formelen $v(pa(ra))$ betyder at ra specificerer relationen mellem pa og v; hvor formelen $v1(va)$ betyder at va specificerer v ved at modificere det; hvor formelen $\sim v(v(na))$ betyder at na specificerer v ved at negere det; og hvorved adlv'erne er formalt definerede. Man kan således definere adlv'erne lidt mere præcist ved hjælp af omfangskriterierne (dvs. begrebsomfang (hvilke begreber omfatter hvilke andre begreber), de mængder eller klasser som dannes som

begrebernes betydning ved anvendelse af dem (klassifikation), og hvilke størrelser eller begivenheder i den virkelige verden de kan anvendes på) og ud fra en prioritering efter deres omfang som konstituent i sætningen (som manifestation af begreber): 1° na: specificerer v ved at klassificere det som sit komplementære begreb; 2° qa: v specificerer qa og subklassificeres derved under qa-begrebet; 3° va: specificerer v ved at abstrahere det og ændre dets klassifikation; 4° ra: specificerer v ved at subklassificere det relativt til en anden adverbial subklassifikation; 5° pa: specificerer v ved at subklassificere det. Når qa betegnes som kvalificerende (jfo-venfor) så er meningen med termen at det (så at sige) kvalificerer v ved at v subklassificeres under qa, v bliver qa's bestemmelse eller intensionale betydning, og samtidigt udvides v's omfang eller ekstension hvilket her udtrykkes ved at sige at det kvantificeres.

Betydningen af et verbal med næsten fuldt udfyldt advlspecifikation som (1a) vil således blive {v(~v(v(na)) & qa(v) & v(pa(ra)) & v(pa))} og det muligt at dette, de formale definitioner og de mere deskriptive definitioner kan forklare hvorfor adverbial-topologien ser ud som den gør i dansk.

Danske adverbialers topologi

I almindelighed mener jeg, at topologiske positioner i bøjningsmorfemsvage sprog som dansk fungerer som 'markører' af syntaktiske funktioner, både af konstituenterne i sætninger og inden for fraser i selve konstituenterne. Hvis man går ud fra, at advl'erne som verbalbestemmelser ikke blot er spredt ud over sætningen og evt. tilpasser placeringen efter 'vægt'- og trykprincipper, men at de er forskellige syntaktiske subkategorier under kategorien adverbial, så kan man se deres indbyrdes placering som udtryk for hvilke specifikations-funktioner de har i forhold til verbalet. Deres topologi kommer altså til at se således ud:

C			F			
pa	qa	na	va	ra	pa	

og der kan siges at være tre positionelle faktorer der har indflydelse på denne distribution. For det første udgør advl'erne en enhed for sig selv og det er da de

mest marginale advl'er (pa) som ligger yderst, derefter kommer bagfra ra som normalt forudsætter et relativiseret pa bagefter, så kommer va der i stor udstrækning har komplementær distribution med ra men har større omfangsmæssig indflydelse på verbalet, og endelig de to mest indflydelsesrige advl'er qa og na af hvilke det sidste har størst omfang men som har vidt forskellig funktion. Man kan her se at det højest prioriterede (na) ligger næsten i midten med de to specialvarianter (qa og va) på hver sin side, og mønstret følger således omfangsbestemmelsen som beskrevet ovenfor. Hvis man derefter går ud fra at funktionen topologisk afstand har nogen betydning så er det nærliggende at indsætte sætningsverbalernes normale topologi i danske sætninger:

C				F			
v	pa	qa	na	iv	va	ra	pa

og det viser sig sig så som bekendt at det infinitte verbal befinder sig midt i klyngen af advl'er lige efter negationen. Det er nu muligt at placeringen af iv er en positionel faktor som både bestemmer at na skal ligge dér foran i nær kontakt, da na har det største specifikationsomfang, og at va følger umiddelbart efter, da det jo ændrer verbalets semantik og i sidste ende kan indgå i en fast enhed med verbet som præfiks. At det er infinittets plads som regulerer advl-distributionen skyldes formodentligt at det, hvor det forekommer, bærer de grundlæggende semantiske kriterier for brugen. Tilsyneladende er v holdt lidt uden for det gode selskab, men v's syntaks er jo tæt knyttet til subjektet og desuden vil de fleste afslappet naturlige sætninger, der forsøger ikke at overbelaste C-advl-positionen, have qa tættest ved v, og dette advl's særlige status som specificeret af verbalet bliver så fremhævet af dets stilling nær ved finittet. Det finitte verbals position er så den tredje faktor som regulerer advl'ernes topologi.

Som det gælder de fleste teorier løser også denne nogle problemer mens den skaber andre. Det er således ikke længere nødvendigt med noget 'tungtledsfelt' eller 'ekstra' i Diderichsens skema hvis man er lidt liberal med restriktioner for hvor advl'er kan lægges ind. En sætning som:

(11) I den traditionelle Grammatik har man kun regnet for

pa-----v s qa iv va
Bøjninger de Ændringer af Ordet, der indgik i bestemte
op o---->

Betydningskategorier (som Tal, Kasus, Tempus, Modus osv.)

og fandtes ved alle (eller de fleste) Ord af samme Klasse.

(cit. Diderichsen 1946 p.20f)

vil ved en traditionel analyse få placeret 'præpositions-forbindelsen' for Bøjninger på feltskemaets A-plads, men vil have brug for et supplerende felt for de Ændringer... da denne rest ikke styres af præpositionen. I min analyse opfattes for som et kombinatorisk advl (va) og objektsprædikativet (op) kan da placeres på N-pladsen sammen med objektet. At va i så fald må stå på V-pladsen sammen med evt. infitte verbaler må man leve med, og det kan måske være ganske velmotiveret da advl'er kan defineres som verbale specifikationer, og da man tillige i andre nordiske sprog som fx svensk er nødt til at acceptere omfattende forekomster af advl'er i form af ra'er på denne plads (jf. (3)). Endelig finder jeg det teoretisk mere tilfredsstillende at man fastholder en begrænset topologisk struktur som Diderichsens med kun 8 pladser, og så affinder sig med fleksible udfyldninger, end at man hele tiden tilføjer nye pladser som det bliver stadig sværere at definere kohærent.

Et andet problem udgør den 'ambiguøse' sætning:

(12) Peter står og kigger på det lille bjerg

s v c v pa-----
s v c v va o-----

der vil få to forskellige tolkninger afhængigt af situation og kontekst, og dette er mere rimeligt end en traditionel analyse med 'præpositionsled' eller '-forbindelse' på A-pladsen uden hensyn til sætningens semantik. Hvad der imidlertid er analyseproblemet her er at man kan diskutere om på lever op til kriteriet for at være et va, dvs. om det modificerer verbalet kigger ifølge definitionen ovenfor. Det

kan indlysende nok ikke være et ra, men på den anden side kan man kun vanskeligt hævde at det ændrer verbets semantik særligt dybtgående; det er nærmere hvad der sker i konstruktioner som kigge ind (til, hos) i betydningen besøge. Der er med de forhåndenværende redskaber dog næppe andet at gøre end at opfatte det som et va, og dertil føje at overgangsfænomener og grænsetilfælde ikke er usædvanlige i syntaksen.

Konklusion

Adverbialer er ganske utaknemmelige at analysere og det letteste er at betragte dem som uregerlig garnering på de mere vigtige led i sætningen. Da de imidlertid kan have afgørende indflydelse på hvad sætninger udtrykker er det måske en god ide at adoptere dem for alvor og forsøge at integrere dem i en forklaring på sætningers syntaktiske struktur. Det vil så vise sig, at den stedmoderlige behandling er dybt uretfærdig og at undersøgelser af adverbialer kan medvirke ved belysningen af andre konstituer. Ovenstående er et forsøg på at bidrage til dette.

Litteratur

- Andersen, John E. 1987. Adverbier - sprogvidenskabens stedbørn. *Selskab for Nordisk Filologi, årsberetning 1985-86*. København, s.45-54.
- Diderichsen, P. 1946 (3.udg.1966): *Elementær Dansk Grammatik*. København: Gyldendal.
- Götzsche, H. 1991a. "Non-Formal Analyse i dansk og nordisk syntaks", in 3. *Møde om udforskningen af dansk sprog*. Århus, s.100-110.
- Götzsche, H. 1991b. "Non-Formal Analyse i svensk og nordisk syntaks", in *Svenskans beskrivning 18*. Lund: Lund University Press, s.143-152.
- Götzsche, H. 1991c: "On the Logic and Syntax of Numerals in Danish And Swedish", in *Papers from The Twelfth Scandinavian Conference of Linguistics*, Reykjavík 1990. Reykjavík: Linguistics Institute, University of Iceland, s.78-89.
- Götzsche, H. udk.a: "Non-Formal Analysis in Danish Syntax", in *The Nordic Languages and Modern Linguistics 7*. Tórshavn.
- Götzsche, H. & M. udk.b: EFA(XC). "A Computer Programme for Topological Analysis in Danish and Swedish", in *Papers from The Thirteenth Scandinavian Conference of Linguistics*, Roskilde 1992.
- Holm, L. 1991: "Satsadverbial eller sättsadverbial?", in *Svenskans beskrivning 18*. Lund: Lund University Press, s.172-180.
- Laureys, G. 1991: "Partikelverb. En fallgrøp for lexicografer", in *Tijdschrift voor Skandinavistiek*, Twaalfde jaargang - nr.1 & 2 - 1991. Groningen, s. 215-225.